

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Тсоавіохем—підпора мирної праці та оборони СРСР

БЮЛЕТЕНЬ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
РАДИ
ТСОАВІОХЕМУ

1 квітня 1932 року

№ 2

м. Харків

З М І С Т: 1. Постанова президії ВУРПС з 13-I-32 р. на доповідь заступника генерального секретаря Всеукраїнської ради Тсоавіохему тов. Менеса.

2. План роботи Всеукраїнської ревізійної комісії Тсоавіохему на 1932 рік.

3. Положення про ревізійну комісію низової організації Тсоавіохему.

Резолюція II наради Тсоавіохему в справах постановлення.

5. Постанова президії ЦР до підсумків I Всесоюзної жіночої наради Тсоавіохему.

ПОСТАНОВА

президії ВУРПС'у з 13-I-32 р. на доповідь заступника генерального секретаря Всеукраїнської Ради Тсоавіохему тов. Менеса

1. Заслухавши доповідь заст. генерального секретаря Всеукраїнської Ради Тсоавіохему т. Менеса, президія ВУРПС'у відзначає, що на основі правильної політичної лінії в керівництві, піднесення активності членів Тсоавіохему, розвитку громадськості, масовості й соцзмагання в роботі, Тсоавіохем України домогся значних досягнень.

Проте, поруч безліччя досягнень (зростання членства, зростання мережі закладів і опорних пунктів,

31888

робота в справі зміцнення військово-повітряних сил цивільної авіації та ліквідації хемічної неписьменності, перехід на соціальні форми військового навчання, опанування військової техніки, зростання Тсоавіохему в боротьбі за промфінцян, суцільну колективізацію та інш.), президія ВУРПС'у констатує відставання роботи Тсоавіохему від того, що стоять перед ним у зв'язку з воєнною небезпекою, зростає, не зважаючи на політику миру, що її неухильно провадить СРСР.

2. Зокрема президія відзначає такі основні недоліки в роботі Тсоавіохему:

а) Недостатня якість та ефективність роботи, недостатня увага до цього основного завдання з боку рай-організацій, незадовільна тактична підготовка гуртківців, слаба методична підготовка інструкторського складу;

б) цілковите охоплення основних підприємств та недостатнє розгортання роботи на окремих підприємствах, що мали бути в центрі уваги орг-цій Тсоавіохему;

в) недостатня організаційна пристосованість роботи до умов виробництва. Центр ваги роботи в осередок, цех, бригаду, зміну—ще не перенесено. Завдання перебудови роботи по-новому на більшості підприємств Тсоавіохемом ще не розв'язано;

г) не закінчено перебудови організаційної виробничою ознакою на селі;

д) недостатня робота Тсоавіохему серед сезонних робітників, зокрема серед будівельників;

е) недостатньо уваги приділено зміцненню осередків МТС, що за умовами їх роботи повинні були б перетворитись на опорні пункти, ударні бригади в розгортанні тсоавіохемівської роботи на селі;

є) недостатня увага в готуванні кадрів, зокрема агітмасових робітників.

3. Великі і відповідальні завдання, що їх поставила партія перед Тсоавіохемом у розгортанні військової роботи, вимагають особливої уваги, практичного керів-

ництва й допомоги організаціям Тсоавіохему від профспілок.

Президія ВУРПС'у відзначає, що постанови з'їздів профспілок та директиви ВУРПС'у про розгортання військової роботи деякі ВУК'и та значна кількість низових профорганізацій виконують незадовільно. Робота ця по багатьох профорганізаціях не стала ще органічною частиною системи культполітроботи.

Безпосереднє керівництво всією військовою роботою на підприємстві, зокрема, осередками Тсоавіохему та допомога їм як організаціям профспілкового активу, що працює в справі підвищення обороноздатності країни, поставлено в частині профорганізацій неприпустимо слабо. Президія ВУРПС'у розглядає це як правоопортуністичне недооцінювання військової небезпеки та всієї відповідальності завдань оборони, як недостатнє розуміння ролі Тсоавіохему в розгортанні військової роботи.

4. Переборення цих недоліків, дальше посилення політичної активізації товариства, участі його в соцбудівництві, боротьба за виконання всіх показників контрольних чисел Тсоавіохему на 1932 рік — основне завдання. Надалі щоб його здійснити, профспілкові організації повинні взяти активну участь, забезпечивши керівництво та безпосередню допомогу Тсоавіохему.

Президія ВУРПС'у підкреслює, що безпосередньо відповідають за стан військової роботи на підприємствах, яку під керівництвом і за допомогою ЗМК проводять організації Тсоавіохему, ФЗМУ та ВУК'и відповідних спілок.

5. Для того, щоб поліпшити зв'язок поміж профорганізаціями та організаціями Тсоавіохему й налагодити практичну спільну роботу, президія ВУРПС'у ухвалює:

а) усім міським та районним профрадам забезпечити представництво в радах Тсоавіохему;

б) усім ВУК'ам спілок, за допомогою Всеукрради Тсоавіохему виділити громадських інструкторів військової роботи;

в) культсекторові разом із Всеукррадою Тсоавіохему

накреслити низку основних питань військової роботи та включити їх до плану роботи культнаради ВУРПС;

г) на засіданнях президій профрад заслухати доповіді рад Тсоавіохему;

д) усім профрадам та ФЗМ узяти участь у проробці наданих від Всеукрради Тсоавіохему контрольних чисел на 1932 р., висунути зустрічні плани та включити основні показники до своїх планів роботи, розпорнувши роботу щодо їхнього виконання;

е) профрадам забезпечити допомогу Тсоавіохему в організації та роботі будинків оборони, військових та воєнно-пропагандистських кабінетів при клубах і будинках Колективіста, в будівництві нових навчальних пунктів, таборів, тирів та в капітальному будівництві Тсоавіохему взагалі.

6. Відзначаючи, що низка ВУК'ів і низових організацій зменшують відс. відрахувань на військову роботу та використовують гроші на інші потреби, президія ВУРПС'у, вважаючи таке явище за неприпустиме, пропонує обов'язково відрахувати встановлений відс. на проведення військової роботи та витратити його через осередки Тсоавіохему, що практично провадять роботу, за умовою витрати цих коштів за затверджений профспілковими організаціями планами роботи та кошторисами.

ВУК'ам спілок протягом трьох днів відповідно до директиви ВУРПС'у переказати фінінспекторові ВУРПС асигновані на 1932 р. на військову роботу кошти для витрачання їх на централізовані заходи ВУРПС'у та Всеукрради Тсоавіохему.

7. Як одну з найважливіших перешкод, що затримує розгортання військової роботи та знижує якість її, президія ВУРПС'у відмічає недостатність технічного оснащення військового навчання Тсоавіохему, незадовільність навчально-матеріальної бази для розгортання військової роботи взагалі і вважає за потрібне підтримати розпочату в день 1 серпня довготермінову кампанію збору коштів на технічне оснащення тсоавіохемівського навчання. Президія доручає культсекто-

рові підтримати заявку Всеукради на потрібне технічне знаряддя, навчальні приладдя та будівельний матеріал, що забезпечили б розгортання роботи на 1932 р.

8. Членам спілок — комскладові запасу РСЧА, що порядком громадського навантаження працюють систематично в галузі військової підготовки як командири, інструктори, викладачі та інші, на навчальних пунктах та в організаціях Тсоавіохему — цю роботу зараховувати як основне профнавантаження.

9. Президія ВУРПС'у доручає всім ВУК'ам профспілок проробити цю постанову на президії ВУК'у та протягом декади намітити конкретні заходи щодо поліпшення роботи, встановлення постійного ділового зв'язку з організаціями Тсоавіохему, забезпечення керівництва ними та допомоги від профорганізацій.

Про дальше розгортання військової роботи громадських організацій

1. У зв'язку з тим, що у військовій роботі, крім Тсоавіохему, чималу роль мають також відіграти товариства УЧХ, Автодор, ТДР, Укр. Туре, ТДРФК які досі як у центрі, так і на місцях, не пов'язали ще своєї роботи, — вважати за необхідне періодично скликати при ВУРПС'і міських та промислових районних профрад наради в складі представників: профорганізацій, Тсоавіохему, УЧХ, Автодору, ТДР, Укр.Туре, ТДРФК, практично пов'язуючи за єдиним планом військову роботу всіх організацій. У військові секції культполітрад відповідно до цього ввести представників згаданих добровільних товариств.

2. Профради і ФЗМК, що безпосередньо відповідають за стан військової роботи на підприємствах, повинні забезпечити керівництво та всебічну допомогу цим організаціям.

3. Особливу увагу профради та ЗМК повинні приділяти питанню якості та ефективності роботи військових гуртків, забезпечивши постійний догляд за

їхньою роботою та разом з відповідними товариствами забезпечити систематичне методичне керівництво складом викладачів.

4. Одним із важливіших завдань профорганізацій є допомога командуванню терчастин у справі розгортання на підприємстві міжбороваї роботи, що має стати за безперебійне продовження військового навчання перемінників. Профради та ФЗМК повинні забезпечити всебічну допомогу в цьому (надання приміщення, організація обміну досвідом тощо).

5. Особливу увагу справі розгортання військової роботи має бути приділено по сільських та, особливо, прикордонних районах.

По сільських районах профорганізації повинні щільно пов'язати свою роботу з колгоспспілками, проводячи її за єдиним планом та організуючи допомогу від профорганізацій колгоспам.

ВУК'ам цукровиків, землеробних радгоспів, МТС і наймитів, тваринницьких радгоспів — проробити питання про розгорнення цієї роботи та дати відповідні директиви, порозумівшись з ЦР ВУРПС.

6. У системі культполітроботи спілки залізничників, військова робота повинна посісти особливо чільне місце, проте, досі її ще розгорнуто дуже недостатньо.

Культсектору ВУРПС разом з ВУК'ом залізничників провести огляд військової роботи спілки залізничників та опрацювати заходи щодо її поліпшення.

7. У зв'язку з тим, що по деяких ВУК'ах навіть невідомо хто керує військовою роботою, всім ВУК'ам спілок виділити відповідального за роботу члена президії.

8. Бюрові фізкультури ВУРПС розробити разом з культсектором конкретні заходи ще більшого просякнення фізкультроботи елементами воєнізації.

9. Агітмасекторові разом з К-С забезпечити конкретну допомогу в справі військової роботи через шефство над селом.

10. Профрадам та ФЗМК разом з Тсоавіохемом і УЧХ розгорнути роботу щодо утворення гуртків підготовки

кадрів ІШО та для обслуговування тилу, втягнення до них жінок, зокрема хатніх господарок, борючись проти просякнення туди клясово-ворожих елементів.

11. Профрадам та ФЗМК всебічно сприяти автодору в справі розгорнення мережі гуртків підготовки кадрів до моторизованих частин.

12. Виявилося, що організації Тсоавіохему в окремих випадках були засмічені клясово-ворожими елементами, отже профрадам та ФЗМК забезпечити пильний догляд за військовою роботою на підприємствах, щоб не допустити повторення таких явищ.

13. Культсекторіві ВУРПС організувати систематичну перевірку роботи профспілкових організацій, перевіряти керівництво роботою з боку ФЗМК, стан роботи в клубах та бібліотеках і опрацювати заходи для її посилення.

14. Культсекторіві забезпечити приміщення потрібне для військової роботи (тири, газосховища, кімнати) в плані клубного будівництва, а також виділити потрібне приміщення в культзакладах, що вже є.

15. Культсекторіві внести питання воєнізації до планів роботи профкабінетів та забезпечити включення тем з військових питань у лекторських бюрох при профрадах і притягти військових пропагандистів.

16. Секторіві профкадрів ввести розділ масової воєнної роботи до програм усіх курсів, семінарів та інших форм перепідготовки культробітників профспілок.

17. Культсекторіві забезпечити щоб всі бібліотеки профспілок придбали літературу з військових питань, зокрема масову та культзаклади мусять передплатити військові газети і журнали „Красная звезда“, „Боевая подготовка“ та інші.

Осекретар ВУРПС

ПЛАН

роботи Всеукраїнської Ревізійної Комісії Тсоавіохему на 1932 рік

Основні моменти

На основі шести історичних вказівок тов. Сталіна, постанов липневого пленуму ЦР та постанов I Все-союзної наради:

1. Піднесення ревізійної роботи, контроль, перевірка виконання, піднесення її на належну політичну височінь у всіх ланках нашого товариства.

2. Організаційна перебудова районних (міських) ревкомісій за новою організаційною структурою (робота групами).

3. Посилення низових ланок (допомогтися організації РК в осередках підприємств, колгоспів, навчальних закладах, військових частинах; ревізійну роботу побудувати на засадах соціалістичного змагання й ударництва.

4. Повсякденна допомога радам Тсоавіохему в за-провадженні останніми основних завдань, що стоять перед товариством. Боротьба з опортуністичним ставленням окремих рад та робітників до тсоавіохемів-ської роботи.

5. Боротьба за класову чистоту керівництва та членства товариства, за подальшу політичну активі-зацію організації, її практичну участь у соціалістич-ному будівництві, органічного зв'язку військово-обо-ронної роботи з активною участю в мирному соцбу-дівництві (боротьба за хліб, вугілля тощо).

6. Боротьба за розгорнення широкої критики й самокритики в організації викриваючи всі негативні сторони роботи рад, висвітлюючи їх в ТСО та загаль-ній пресі; за розгортання соціалістичного змагання та ударництва в усіх ланках та галузях роботи нашого товариства.

7. Жорстока боротьба з розтратами, розбазарюванням коштів, майна товариства, боротьба за краще зберігання — використання майна.

8. Боротьба за фінансову дисципліну в організації, приділення максимальної уваги питанням роботи поштового апарату в Тсоавіохемі.

9. Перехід до організації областей.

Організаційні питання

1. Провести організаційну підготовчу роботу в справі утворення обласних ревкомісій. Опрацювати директивні вказівки з цього приводу всім РК (лютий).

2. Підсумування перевиборчої кампанії в товаристві (лютий).

3. Підготовча робота до III Всеукраїнського з'їзду Тсоавіохему.

4. Проведення обліку ревроботи та ревробітників по Україні (січень-квітень).

5. Організація мережі курсів у промислових районах для низових робітників (лютий-травень).

6. Організувати 9 групу РК — групу виконання (лютий).

7. Організувати ревкомісії при транспортних радах Південних залізниць (березень).

8. Вивчити наслідки курсів низових ревробітників (травень-червень).

9. Посилити живий інструктаж низових організацій, для чого провести вербування Всеукрробітників на добровільних інспекторів ВРК; поставити питання перед ЦК червоногвардійців та партизан про виділення певної кількості червоних партизан для участі в роботі ВРК (лютий-березень).

Перевірка — контроль

1. Провести підготовчу роботу на пленумі Уккрани.

2. Закінчити роботу перевірки президії, секретаріату Уккрани, її секторів, Ніс, Стрілецький сектор,

зв'язку (собаківництво, голубівництво, фінансовий відділ), комісії нагородження званням активіста (лютий-березень).

3. Провести перевірку практичної роботи всіх відділів Укрради та їх секторів з таким розрахунком, аби РВК мала повну картину стану керівництва та організації України до III Всеукраїнського з'їзду (лютий-травень).

4. Перевірити як Укррада проводила підготовчу роботу до організації областей (укомплектування облрад) (лютий).

5. Підсумувати роботу організації обласних рад та РК Тсоавіохему (березень-квітень).

6. Взяти участь у проведенні міжрайонових нарад секретарів райрад—з виїздом у два пункти (Кременчук-Дніпропетровське з постановою доповіді, про завдання ревроботи на данім етапі (січень-лютий).

7. Провести наради ревробітників у 5 областях, окремо міжрайонову нараду в Донбасі (квітень-червень).

8. Заслухати доповіді низових ревкомісій м. Харкова (виборочно) та доповіді про практичну роботу облревкомісій (окремих Рай-ревкомісій. Плянний період).

9. Провести обстеження (виборочно) промислових районів національних, прикордонних та районів соцсектора села.

По агітмасовій групі

1. Перевірка агітмасвідділу, як саме він перебудував свою роботу (обростання добрим активом).

2. Повсякденна перевірка виконання агітмасовим відділом та його сектором иляна роботи. Ув'язка в проведенні агітмасової роботи з ВУРПС'ом, ЦК ЛКСМУ, НКО, Укрколгоспцентром, Червоним хрестом, Автодором та іншими організаціями.

3. Перевірити тематично (з осередку райради та Укрради) як укомплектовані штати агітмасвідділів, вивчити їх роботу.

4. Вивчити наслідки проведення курсів: керівників, агітмассекторів Райрад та зав. будинками Оборони, завпропаґкабінетами, висунених на керівну роботу жінок.

5. Перевірити (виборочно) роботу кабінетів Оборони.

6. Перевірити, як агітмасвідділ проводить агітмасову роботу в справі опанування техніки членством товариства: а) робота серед нацменшостей, б) масову роботу на підприємстві, колгоспі, в) в осередках, осередках навчальних закладів.

По кампаніях

1. Проробка оргпостанов XVII Всесоюдної та III Всеукраїнської конференції.

2. Участь в оргкампаніях, що їх проводить партія та радянська влада (весняна засівна, збиральна, хлібозаготівля, осіння засівна, боротьба за вугілля та інші).

3. Оборонні кампанії 1932 року.

4. Популяризація рішень пленуму Укрради та Всеукрз'їзду Тсоавіохема.

5. Перевірка стану соцзмагання в організації.

6. Підсумки ударного місячника в завершенні тсоавіохемівської п'ятирічки.

7. Підсумки двомісячника завершення зимового навчання.

8. Підсумувати наслідки місячника „Зміцнення фінансової бази товариства“.

По пресі

1. Перевірити всю видавничу роботу Укрради Тсоавіохему, газети „Оборона“ і журналу „На Варті“ та обласних і райгазет ТСО.

2. Організація та обслуговування робкорів.

3. Постачання низових організацій літературою та їх якість.

Робота серед жінок

1. Перевірити як притягнена до практичної тсоаві-окемівської роботи жінка, зокрема використання жінок на керівній Тсо-роботі.

2. Виконання встановлених відс. по втягненню жінок у всі види навчання.

По військовій групі

1. Перевірити практичну роботу відділів та його секторів: а) керівництво, живий та письмовий зв'язок відділу з Обл. та Райрадами ТСО, б) політзабезпечення всіх видів військової підготовки, запровадження в практичну роботу елементів соцзмагання, ударництва та громадського буксиру, в) укомплектування штатними військовими кадрами, поліпшення його матеріально-побутового стану, г) втягнення в відділи і сектори громадського активу, д) перебудову роботи за 6 вказівками т. Сталіна, е) популяризація чергових завдань у роботі, ж) робота серед жінок та піонерів, з) керівництво відділу заочною перепідготовкою начскладу запаса, і) робота Всеукршколи снайпера та курсів стрілецько-кулеметної справи обл. рай (міськ) орг., к) підсумки проведення всеукрстрілецьких змагань та комсомольського тсоавіокемівського походу, л) перевірка табору піонерів, м) підготовча робота в/відділу до всеукрвиставки службового собаководства.

По сектору „масвійськробота“

1. Перевірка забезпечення в/підготовки допризовників (комс. і робіт. молоді) керів. комскладом, програмами, зброєю, матерчастиною. Виконання контрольних чисел ЦР.

2. Таборова робота Д/відділу.

3. Використання будфондів по капітальному будівництву.

4. Участь у маневрах 1932 року.

5. Керівн. в/роботою осеред. Тсоавіохему в ВИЩ'ах, ФЗУ, 7-річках, ФЗС, ШКМ.

По сектору (обов'язкових видів в/підготовки)

1. Виконання контрольних чисел по обов'язковим видам В/підготовки.
2. Робота в міжзборовий період.

Стрілецька робота

1. Перевірка пересувних стрілецьких шкіл.
2. Перевірити виконання стр. сектором контрольних чисел по вихованню стрільців тирової та польової класифікації.
3. Перевірити стан схоронення та збереження зброї.

Кінна робота

1. Зробити підсумки перевірки шкіл - манежів.
2. Перевірити виконання радами постанов РК на обстеження шкіл.
3. Забезпечення шкіл кінським складом — спецмайном (сідла, шаблі і т. ін.):
4. Робота ТСО організації в справі зберігання коня (догляд за ним).

Службове собаківництво

1. Праця сектора собаківництва щодо популяризації справи службового собаківництва серед членства Тсоавіохему.
2. Підготовка сектора до маневрів РСЧА 1932 року.
3. Розпочати роботу службового собаківництва на підприємствах і колгоспах.

Голубівництво

1. Перевірка роботи Голубяної станції (виборочно).

План роботи ревкомісії по обстеженню авіароботи на 1932 рік

1. Перевірити своєчасність та правильність доведення авіасектором контрольного завдання на 1932 рік до райрад Тсоавіохему та висунення зустрічних планів.
2. Перевірити виконання плану Снабтсоавіохему щодо постачання рай-Тсоавіохемові літератури, моделей, плакатів та ін. експонатів, що потрібні для авіароботи гурткам.
3. Взяти безпосередньо участь в організації роботи щодо складання контрольних чисел на 2 п'ятирічку.
4. Простежити за цілковитим виконанням планів підготовки кадрів.
5. Взяти під безпосередній догляд стан будівництва авіашкіл на Україні, перевіривши обстеження не менше 3 шкіл, зокрема, щодо переведення їх на госпрозрахунок та їх технічне забезпечення.
6. Розробити вкупі з авіасектором низку заходів, з метою реалізувати повністю накреслені контрольні числа по організації плянерних шкіл.
7. Простежити за організацією роботи авіасектора, щодо устаткування повітряної школи при Слов'янському аероклубі.
8. Дати висновок по проєктах намічених до будівництва аеродромів та посадочних майданчиків з метою пристосування найкращих зразків.
6. Провести обстеження роботи авіасектора щодо організації авіагуртків. згідно директиви ЦР Тсоавіохему.
10. Вкупі з авіавідділом визначити обсяг діяльності та розмежування функцій поміж авіовідділом та ЦР і авіовідділом Всеукрради ТСО.

Робота ППО

1. Особливу увагу приділити питанням перевірки, як одної з найважливіших галузів роботи.

2. Перевірити підготовчу роботу до Всеукраїнської наради робітників ППО та заслухати підсумки роботи наради.

3. Робота відділа ППО в справі керівництва низовими організаціями (видання типових інструкцій, пам'яток тощо).

4. Наслідки огляду ППО роботи в організації Тсоавіохему (дати директивні вказівки низревкомісіям про участь їх в огляді).

5. Роботу ППО щодо популяризації серед населення придбання противогазів.

6. Як виконано завдання по організації житлокопівських команд, команд об'єктів, команд ППО Тсоавіохему, хемічних сотень.

7. Робота відділу щодо підготовки кадрів ППО (начкоманд, комсотень, інструкторів, політкерівників, молодших командирів усіх видів, що входять у ППО).

8. Роботу до підготовки особливого складу активних осередків ППО.

6. Перевірити роботу стаціонарних шкіл підготовки середнього начскладу та пересувні школи.

10. Виборочно (пункти ППО).

11. Наслідки конкурсу на кращу підготовку команд, сотні ППО.

12. Роботу щодо охоплення масової ліквідації неписьменности.

13. Масово-агітаційна робота (газети, радіо, кінофільми, плякати, брошури).

По фінансово-господарській лінії

1. Старанна аналіза і перевірка річних бухгалтерських рахунків центру та периферії за 1931 рік, боротьба за правильне складання і своєчасне представлення до вищих інстанцій відчитів, їх аналізи та виправлення негативних у них сторін.

2. Боротьба за реалізацію як центром, так і периферією прибуткового кошторису на 1932 рік.

3. Боротьба за своєчасне переведення периферією

цільових сум — щодо компенсації, дирижаблебудівництва.

4. Аналіза рентабельності підсобних підприємств периферійних рад і відповідність їхньої політичної установки Тсоавіохему.

5. Всебічне стеження за правильною й доцільною витратою коштів, боротьба з безгосподарністю, розкраданням, неохайним ставленням і неправильним зберіганням реманенту.

Голова ВРК Штабінський
Відповідний Секретар Добряк

ПОЛОЖЕННЯ

про ревізійну комісію низової організації (ради, осередку) товариства „Тсоавіохем“

Ревізійну комісію утворюється при кожній низовій організації товариства (рада, осередок), щоб перевіряти виконання, організувати масовий громадський контроль над її діяльністю, боротися проти збочень, недоліків і сприяти розв'язати поставлені перед організаціями завдання.

І. Порядок обрання, склад і структура

1. Ревізійні комісії при радах Тсоавіохему на великих фабрично-заводських підприємствах, машино-тракторних станціях (МТС), великих радгоспах і колгоспах, а також у частинах РСЧА, РСЧФ, ВТУЗ'ах, ВУЗ'ах — обирається на конференціях членів осередків, об'єднаних одною радою Тсоавіохему, а осередків товариства — на загальних зборах членів осередку.

2. Ревізійні комісії обирається одночасно з радою або бюро осередку з активних, авторитетних працівників низової організації. Термін їхніх повноважень — 1 рік.

3. Ревізійні комісії при радах обирається в кількості 5 — 7 членів, а при осередках товариства, необ'єд-

нуваних низовою радою — в кількості 3 членів. Осередки, об'єднувані радою, обирають уповноваженого РК.

4. Замість вибулих із складу ревкомісії і непрацездатних членів РК, вона поповнює свій склад коштом найактивніших членів організації.

Уведених таким способом до складу РК товаришів мають затвердити членами РК на найближчій черговій чи нагальній конференції, або на загальних зборах членів осередку.

5. Із свого складу ревізійні комісії обирають голову і секретаря. На голову покладається загальне керівництво діяльністю ревкомісії, на секретаря — діловодство та технічне оформлення РК.

6. Ревізійна комісія, щоб розвинути громадські заходи, залучити до роботи товариства широкі маси й охопити контролем всю діяльність ради або осередку, притягує до своєї роботи найактивніших членів і утворює постійний актив.

7. У роботі ревізійних комісій установлюється цілковита приємственість. Отже, при переобранні ревізійної комісії, або при відновленні її складу, старий склад ревкомісії мусить здати новому діловодство і свою роботу по активу, де занотовується важливіші роботи виконані РК, роботи, що вона їх розпочала, але не закінчила, зазначивши стан їх.

II. Права й обов'язки РК

8. До відання РК увіходить:

а) регулярна перевірка виконання радою чи бюро осередку головних ділянок роботи, плянових і позаплянових завдань, вирішень і директив вищих органів і постанов загальних зборів, головню перевіряти виконання директив про перебудову роботи товариства, участі в господарсько-політичних комісіях, охоплення військовою роботою і якість готування.

б) виявлення практично-можливих поліпшень у роботі, щоб найбільше раціоналізувати її, пізнати темпи і якість усієї роботи на засадах самокритики, соцзмагання й ударництва;

в) наглядання за визначенням і точним виконанням календарних плянів роботи;

г) регулярна перевірка грошових і матеріальних операцій ради або бюро осередку, обов'язково провадячи не менш одного разу на місяць фактичну ревізію каси, наглядаючи за правильним схороненням, обліком і раціональним використанням предметів матеріального постачання (зброї протигазів, навчальних приладь, підручників тощо);

д) фактичний контроль над правильною і своєчасною звітністю — грошовою й матеріальною, над розрахунками з уповноваженими — зборщиками членських внесків і з вищими організаціями щодо надходжень засобів до ради або осередку і щодо відрахувань з них;

е) наглядання за точним обліком членів і за своєчасним та повним надходженням членських внесків;

ж) рішуча боротьба з тяганиною, бюрократизмом, безвідповідальністю, нехлюйством, „замазуванням очей“, розтратами, крадіжками та недоцільним витрачанням громадських коштів.

9. Перевіряючи фінансову діяльність ради чи осередку товариства, РК мусить:

а) визначити наявність решти грошових сум у скарбника;

б) перевірити порядок і зміст записів прибутку та витрати за документами;

в) перевірити всі витрати не тільки з погляду правильності їх, а й з погляду доцільності їх;

г) дуже уважно перевіряти видачу членських квитків і приймання внесків, а також заборгованість по членських внесках;

д) перевіряти надходження й витрати по прибуткових заходах (тири тощо) і по проведених політ-господарських кампаніях;

е) перевіряти, чи повнотю внесено відрахування та чи своєчасно переказано суму вищим організаціям;

ж) перевіряти, чи правильно витрачають цільові асигнації.

10. Перевіряючи матеріальний стан, РК мусить ви-

явити наявність власного майна ради чи осередку (устаткування клубів, кутків, кабінетів, бібліотек, реманенту, зброї тощо), його стан, правильність і відповідальність зберігання, обліку й використання.

11. Обслідуючи загальну діяльність ради та роботу її секторів, а також бюро осередку, РК мусить перевірити:

а) активність роботи над залученням до товариства нових членів;

б) своєчасне проведення кампаній місцевого і загального значення;

в) правильність виконання постанов загальних зборів членів осередку, вирішень і директив вищих провідних органів товариства.

12. Ревізійні комісії в повному складі, або окремі члени їх мають право брати участь у всіх засіданнях президії чи пленуму ради або бюро осередку з правом дорадчого голосу, забезпечуючи участь членів РК на цих засіданнях.

13. Під час проведення повних чи часткових ревізій або обслідувань, до рук РК мусять дати всі потрібні матеріали й документи.

РК має право вимагати усні і письмові пояснення від керівників організації та апарату з питань обслідування чи ревізії.

14. Ревізкомісії низової ради мусять налагодити й підтримувати безпосередній зв'язок з ревізкомісією райради товариства, регулярно інформуючи її про свою роботу, а з другого боку — з уповноваженими з низового осередку, що об'єднуються низовими радами, одержуючи від них інформацію про їхню діяльність та здійснюючи щодо них безпосереднє живе й конкретне керівництво.

Осередки не об'єднувані радами, зв'язуються безпосередньо з райревкомісіями.

15. Усі члени ревкомісій персонально відповідають за доручену їм роботу.

III. Форми й методи роботи

16. Ревізкомісії працюють за планом, опрацьованим на найближчий час (квартал) і затвердженим на засіданні ревізкомісії.

17. Тільки спираючись на широкі маси членів товариства, ревкомісії зможуть забезпечити справжню допомогу організаціям товариства та здійснити громадський контроль над усіма сторонами їхньої діяльності. Для цього ревкомісії залучають до своєї роботи найактивніших членів осередків і вживають усіх заходів, щоб закріпити їх на ревізійній роботі.

18. Ревізійні комісії збираються на засідання разом з активом, не менше одного разу на місяць.

19. Ревкомісії провадять свою роботу на основі методів соцзмагання й ударництва, забезпечуючи широку гласність і самокритику та мобілізуючи навколо своєї роботи широку громадську думку.

20. Ревкомісії в питань своєї роботи тримають зв'язок з місцевими партійними і професійними організаціями та з органами преси, сприяючи робселькорівському рухові й організовуючи робселькорівські пости.

21. Ревізії й обслідування провадиться в присутності секретаря або члена ради чи осередку, обов'язково повідомляючи раду або бюро осередку про майбутню ревізію, або обслідування.

22. Наслідки ревізії чи обслідування коротко заготовується в спеціальному акті, висновки і пропозиції погоджується з президією ради або бюро осередку за належністю, і прийняті таким способом пропозиції треба обов'язково запроваджувати в життя.

23. У разі незгоди ради чи бюро осередку прийняти до виконання пропозиції або вказівки ревкомісії, вона доводить про це до відома загальних зборів членів осередку та вищої провідної ревкомісії.

24. Ревкомісія ради й осередку товариства складає звіт про свою роботу перед загальними зборами членів осередків; їм вона повинна подати яскраву й повну

характеристику стану осередків як самостійних, так і об'єднаних низовими радами, а також оцінку діяльності ради чи бюро осередку.

25. Щоб заохотити окремих членів ревкомісії та активістів на виконання покладених на них обов'язків, пленуми ревкомісій підносять перед вищими ревкомісіями питання про їх преміювання (винесення подяки, клопотання про визначення „активістом товариства“, а щодо товаришів, які ухиляються від виконання своїх обов'язків — вживають заходів морально-громадського впливу (заклик до порядку, зауваження з занесенням у протокол засідання або зівміщення у пресі, усунення зі складу ревкомісії).

IV. Кошти ревкомісії

26. Усі витрати пов'язані з виконанням плану й функції ревізійної роботи, а рівно й канцелярське обслуговування РК провадиться коштом низової ради або осередку за належністю.

РЕЗОЛЮЦІЯ

II Всесоюзної наради Тсоавіохему в справах постачання

Даний етап характеризується зростанням і поглибленням загальної економічної кризи в таборі імперіалістів, поряд з різким загостренням протиріч і класової боротьби, нечуваним зростанням озброєнь і посиленням небезпеки нових імперіалістичних воєн та нового походу на СРСР (події в Манчжурії).

В СРСР робітнича класа, за проводом комуністичної партії і її ленінського ЦК переможно здійснює розгорнуту програму соціалістичного будівництва, вивершуючи вже цього року побудову фундаменту соціалістичної економіки, виконуючи й перевиконуючи п'ятирічний план великих робіт за чотири роки.

Розгорнутий соціалістичний наступ усім фронтом на рештки капіталістичних елементів у нашій країні викликає шалений опір клясового ворога, що застосовуючи нові форми клясової боротьби намагається зірвати або загальмувати справу побудови соціалізму в нашій країні. На всі спроби клясового ворога загальмувати переможне соціалістичне будівництво, партія, віддана своїм бойовим традиціям, відповідає вогнем нещадної боротьби проти всіх проявів опортунізму і примиренського до нього ставлення на всіх ділянках роботи, а особливо на господарчому фронті (справа союзцукру, транспорту, зернорадгоспів і т. п.), рішуче перебудовуючи роботу й керівництво.

Вирішним моментом у корінній перебудові роботи й керівництва — є, насамперед виявлення в усій роботі політичного обличчя, партійної загостреності, боротьби за клясову чистоту й витриманість у керівництві, на ґрунті непохитного й послідовного здійснення генеральної лінії партії та непримиренної боротьби з усіма видами опортунізму та примиренства до нього.

Питанням перебудови роботи й керівництва в тсоавіохемі, відповідно до нових умов, приділив чимало уваги II липневий пленум ЦР, рішення якого однаково стосувались і до роботи наших постачальних органів.

II пленум ЦР так характеризує стан постачання товарів:

„Надто загострилися питання постачання, що перетворилися на одне з найвужчих місць у роботі Тсоавіохему, через що утворився різкий розрив між розгортанням практичної роботи та її матеріально-технічним забезпеченням, що гальмує боротьбу за високу якість практичної роботи й зменшує темпи розгортання масового походу за опанування військової техніки“.

Проте, не зважаючи на вичерпні рішення пленуму, директиви ЦР і „снаба“ центру про перебудову роботи й боротьбу з помилками та опортунізмом на практиці, — досі цю перебудову провадиться цілком незадовільними темпами.

Поряд з чималими окремими досягненнями й поліпшенням у роботі постачальних органів, у їхній роботі є низка найсерйозніших недоліків, проривів і виявів правого опортунізму на практиці (невміння боротися за більшовицькі темпи і якість, самоплив у роботі, засміченість окремих ланок клясово-ворожими елементами, особливо лінією підсобних підприємств, діляцтво, бюрократизм, безпартійність, комерційний ухил у роботі, що являє собою вияв непманського духу, протиставлення пляна госпрозрахунку, брак гнучкості в справі мобілізації внутрішніх ресурсів, безгосподарність, розбазарювання гостро-дефіцитного майна і т. ін.).

Усі ці недоліки збільшують утруднення, що є в галузі матеріально-технічного постачання практичної роботи товариства.

Нарада з усією рішучістю оголошує боротьбу з усіма зазначеними недоліками й закликає всіх працівників постачання негайно перебудувати роботу „Снабів“ на рівень з новими вимогами, на ґрунті шести історичних умов тов. СТАЛІНА та рішень жовтневого пленуму ЦК.

II Всесоюзна нарада в справах постачання вважає за конче потрібне, щоб поліпшити роботу посторганів і усунути відзначені пленумом хиби, — негайно запровадити в життя такі заходи:

З організаційних питань

1. Щоб зміцнити Снабтсоавіохем і його систему та надати постачальним органам товариства більшого значення — поширити їхні функції.

а) надавши більшої самостійності галузевим ланкам Снабтсоавіохему (будівництво, виробництво, постачання і т. інш.);

б) прийнявши функції забезпечення оборонним майном органів ППО, учбово-освітньої мережі, Наркомосу, вищих і середніх навчальних закладів інших відомств і інших організацій, але так, щоб не зрадити інтересів Тсоавіохему;

в) відповідно до цього переглянути статут Снабтсоавіоному СРСР і місць, скріпивши його відповідним законодавчим актом.

2. Крім цього, до статуту Снабтсоавіоному СРСР і місць треба внести такі зміни:

а) за Снабтсоавіоном (області, краю, республіки) залишаються такі функції:

торговельно-постачальні—забезпечення матеріально-технічним майном усіх галузів практичної роботи Тсоавіоному;

виробничі, але з тією умовою, що можна зберегти і знов організувати встановленим порядком тільки такі підприємства, які зв'язані з безпосереднім забезпеченням практичних робіт товариства;

особливо потрібний розвиток виробничої діяльності лінією боротьби зі шкідниками міського господарства;

питання тсоавіономівського будівництва треба зберегти за Снабтсоавіономами;

функції щодо відшукання коштів для проведення товариством масової роботи—треба вилучити з діяльності Снабтсоавіоному.

б) Місцевим „снабам“ надається права самостійних заготівель без санкції центру з неосновних видів майна. Проте, треба мати на увазі, що самостійна заготівля на місці не повинна перешкоджати заготівлям основного майна, що провадиться плановим порядком через центр.

в) Ради при „снабах“ треба скасувати, як такі, що не виправдали свого призначення, й замінити на іншу форму громадської допомоги та контролю в особі позаштатних інструкторів і соцзаступників, притягваних переважно з активу низових практичних організацій товариства, підприємств, колгоспів, радгоспів МТС.

Нарада особливо підкреслює потребу утворити громадськість навколо постачальної роботи в низових ланках—до осередків включно. Реальне запровадження в життя цієї постанови вимагає насамперед найширшого розгорнення навколо „снабів“ агітмасової роботи.

Цей захід сприятиме пожвавленню постачальної роботи, наближанню її до інтересів робітничих мас і має частково розв'язати проблему кадрів працівників постачання Тсоавіохему.

г) Розділ статуту про компетенцію президій місцевих товариств до діяльності „снабів“ треба доповнити положенням, в силу якого непорозуміння, що виникають між місцевими „снабами“ і президіями даного товариства, в наслідок порушення останніми директив „снабу“ Центру,—розв'язує Президія ЦР.

з) Нарада вважає за потрібне, щоб структуру обласних, крайових і республіканських „снабів“ було побудовано за типом, прийнятим „снабом“ Центру і на основі даних місцям типових штатів та положень, щоб мати структурну одність у всій постачальній системі Тсоавіохему. Зміни в типових штатах вносяться залежно від місцевих умов.

В частині низової мережі

4. Визнаючи структурну форму низових постачальних ланок, встановлену від Всесоюзної оргнаради і Президії ЦР з 3 липня 1931 р. у вигляді базових філій, для цього періоду найбільш прийнятну, зберегти базові філії, як основну форму низової постачальної ланки, за типовою структурою і штатами, запропонованими снабтсоавіохемом СРСР, із змінами та додатками, потрібними залежно від місцевих умов.

В автономних республіках і областях, де населення переважно з нацменностей—дозволити, за згодою крайових, обласних і республіканських снабтсоавіохемів, організацію самостійних снабтсоавіохемів на госпрозрахунку, але з безпосереднім підпорядкуванням їх обласним, крайовим і республіканським „снабам“.

Разом з тим, нарада підкреслює потребу снабтсоавіохемові СРСР окремо враховувати, розподіляючи оборонне майно, інтереси національних областей і автономних республік.

5. Діяльність базових філій у міру можливості має охоплювати не більш 30 районів.

6. Бази-філії треба перевести на госпрозрахунок.
7. Конче потрібно посилити зв'язок баз з районами, що обслуговуються ними, для чого апарат баз можна буде поширити й він матиме в своєму складі інструкторів, кількість яких залежить від спроможності бази.
8. Керівництво базами від місцевих „снабів“ треба посилити через живий зв'язок.
9. Базам треба своєчасно постачити із свого центру пляни заводу їм товарів у річному і квартальному розрізах—в цінносних номенклатурних показниках.
10. Плян розподілення майна по районах мають складати в місцевому центрі і сповіщати базам для виконання.
11. Треба посилити зв'язок баз з великими практичними організаціями, що безпосередньо використовують майно, щоб звільнити в міру можливості райтсоавіохеми від потреби мати закриті розподільники.

Примітка. За таких випадків майно розподіляється за погодженням з районами.

12. Бази мусять насамперед забезпечити потреби навчальних пунктів хемсотень і інші активні ланки тсоавіохемівських організацій.

13. Доручити Снабтсоавіохемові СРСР ще більш посилити живий інструктаж і допомогу в практичній роботі обласним, крайовим і республіканським Снабтсоавіохемам, запроваджуючи систематичність і плановість у обслідування, прикріплюючи інструкторів до певних районів і систематично заслуховуючи доповіді керівників „снабів“ у Снабтсоавіохемі СРСР.

Обласним, крайовим і республіканським Снабтсоавіохемам широко практикувати скликання нарад працівників постачання низових постачальних ланок.

14. Відзначаючи позитивний бік у налагодженні Снабтсоавіохемом СРСР інформації місць, через випуск інформлистів, — II Всесоюзна нарада в справах постачання вважає за потрібне надалі:

- а) забезпечити регулярність випуску листів;

б) збільшити тираж листів, щоб довести їх до всіх районів;

в) для обміну позитивним досвідом і щоб використати пропозиції з місць щодо поліпшення роботи—дати місце зазначеним матеріалам в інформлистах і широко популяризувати досвід через інформації, які випускає центр.

Крім цього питання, постачання треба систематично й повно висвітлювати в журналі „Осоавнахим“ і у військовій пресі.

15. II Всесоюзна нарада, відзначаючи кепські справи з кадрами постпрацівників у системі Снабтсоавіохему, вважає за потрібне провести такі заходи:

а) зобов'язати обласні, крайові й республіканські „снаби“ обліковувати й вивчати соцсклад постпрацівників, щоб висувати ударників і активістів на керівну роботу й не допускати в апарат „колишніх людей“;

б) щоб піднести кваліфікацію постпрацівників, запропонувати Снабтсоавіохему СРСР не пізніше I кварталу 1932 року організувати заочне навчання постпрацівників Тсоавіохему на основі проекту, поданого на нараді, аби надалі охопити заочним навчанням і працівників низових постланок.

Разом з тим, обласним крайовим і республіканським „снабам“ найширше практикувати проведення короткотермінових курсів, семінарів та інш; для готування працівників апарату низових ланок — баз, крамниць тощо, забезпечивши методичне керівництво від Снабтсоавіохему СРСР.

16. Щоб поліпшити соціально-побутовий стан працівників, зайятих у постачальних органах Тсоавіохему, нарада вважає за конче потрібне, щоб президія ЦР Тсоавіохему СРСР зняла клопотання у відповідних органах про дорівнення працівників постачання Тсоавіохему (постачання їм продуктів харчування й товарів широкого споживання) — до працівників першої категорії.

Одночасно переглянути перелік посад працівників Тсоавіохему, що мають право одержувати обмундирування начскладу запаса, включивши в цей перелік керівний штатний склад Снабтсоавіохемів.

17. Своєчасне й точне запровадження в життя директивних вказівок можна забезпечити на місцях тільки за умов відповідної постановки справи контролю виконання. Отже, нарада вважає за потрібне, під особисту відповідальність керівників „снабів“ забезпечити організацію при снабтсоавіохемах контроль виконання основних директив і розпоряджень центру на основі вказівок даних з цього питання Снабтсоавіохемом СРСР.

18. Випробовані методи соцзмагання й ударництва мають стати головними методами роботи постачальних органів Тсоавіохему.

У зв'язку з цим, нарада вважає за потрібне для найширшого розгорнення соціалістичного змагання й ударництва—негайно розпочати на місцях опрацьовувати конкретні показники соцзмагання, запровадити систему преміальної оплати при перевиконанні плану, для чого встановити й виділити фонд преміювання і т.п.

Постачання транспортних організацій Тсоавіохему

1. У зв'язку з чималим зростанням транспортних організацій Тсоавіохему, великим розгортанням практичних видів робіт на залізничному транспорті, зміцненням їхньої фінансової бази, а також і з метою контролю над виконанням контрольних цифр постачання,—визнати за потрібне організувати при республіканських, крайових і обласних снабтсоавіохемах спеціальні транспортні групи для постачання організацій залізничного транспорту, на які покладається такі функції:

- а) здійснення контролю над постачанням ДТР;
- б) здійснення транспортного завою товарів, через розверстання майна безпосередньо з центру для ДТР;
- в) регулювання фінансами для постачальної роботи

в системі ДТР (авансування за контрольними цифрами плану);

г) зв'язок з ЦТО, ДТР з питань постачання;

г) періодична інформація про виконання плану постачання і т. п.;

д) транспортні групи, скільки можна допомагають Снабтсоавіоходам, як щодо виконання пільг на залізничні відсилення, так і в можливому наданні складських приміщень, перевозних засобів тощо.

2. Транспортні групи постачання перебувають в апараті республіканських, крайових і обласних снабтсоавіоходів і комплектуються відповідними транспортними організаціями, погодивши з „снабом“, що дасть цілковиту можливість забезпечити інтереси транспорту в снабтсоавіоході на місці.

3. Для безпосереднього розподілу і схоронення майна на залізничному транспорті — організується базові розподільники на залізниці при ДТР.

4. Бази комплектуються і вони перебувають безпосередньо при відповідній ДТР.

5. Беручи на увагу недопостачання транспортних організацій, що мало місце поточного року, а також їхнє зростання й значення в справі оборони країни, — треба фонди на постачання 1932 року збільшити з 5% до 10%.

Коефіцієнт постачання на 1932 рік визначити снабтсоавіохові СРСР, погодивши з ЦТР.

6. Зважаючи на незадовільний стан справи обліку і схоронення всього наявного майна на місцях, провести ударні декадни для впорядкування цієї справи, поклавши персональну відповідальність за зазначену роботу на інструкторів ДТР, РТР та членів бюро осередків Тсоавіоходу.

7. Снабтсоавіоходу СРСР 1932 року забезпечити виготовлення наочних підручників, зваживши особливості залізничного транспорту.

Про виконання контрольних цифр і зміцнення госпрозрахунку

Нарада визнає, що контрольні цифри заготівель на 1932 р. в основному забезпечують потреби практичних організацій в оборонному майні в розрізі п'ятирічного плану товариства.

Зважаючи, проте, на особливі утруднення, що з ними зв'язане розміщення замовлень 1932 року й поряд з тим скорочення промисловістю розміру заявлених вимог, що вже помічається, на деякі основні види продукції (гвинтівки, набої обмундирування тощо), нарада вважає за потрібне:

1. Проводити найсуворіше планування заготівель і розподілення фондів, що ними орудуватимуть „снаби“.

Усе майно треба розподіляти для забезпечення тільки планових завдань із головніших розділів практичної роботи, надто, в частині дефіцитних видів майна.

У зв'язку з цим потрібний рішучий перелам у бік найміцнішої ув'язки плянів постачальних органів з оперативними планами місцевих рад Тсоавіохему.

2. У зв'язку з випуском ЦР Тсоавіохему табелів майна по всіх розділах роботи товариства, нарада вважає за потрібне:

а) провести переоблік усього матеріально-технічного і навчального майна, що є на місцях;

б) щоб пом'якшити кризу, надати місцевим організаціям права перерозподілити наявні фонди, головне майна колективного користування між осередками й іншими практичними організаціями на місцях, тоді, коли наявність цього майна більша за фактичну потребу;

в) з тією ж метою нарада вважає за потрібне забезпечити лагодження попсованого і зношеного майна, щоб можна було його надалі використати в роботі.

Снабтсоавіохему СРСР опрацювати інструкцію, що передбачає види належного до перерозподілу майна, умови взаємних розрахунків тощо.

3. Припинити під персональну відповідальність

керівників „снабів“ позаплянний розподіл майна, передусім того, що має цільове призначення.

4. План постачання мусить стати невід'ємною частиною загального плану організації.

Снабтсоавіохему СРСР і місцевим „снабам“ негайно розпочати підготовчу роботу щодо опрацювання п'ятирічки „снабу“, аби не пізніше 2 місяців з моменту затвердження 2 п'ятирічки товариства закінчити опрацювання п'ятирічки з постачання.

Снабтсоавіохему СРСР опрацювати й дати місцям директивні вказівки щодо складання 2 п'ятирічки і її вихідних даних.

5. Відзначаючи незадовільний розвиток власних заготівель місцевими „снабами“, нарада пропонує їм:

а) домогтися максимального використання місцевих заготівель майна, сировини й матеріалів, що потрібні для безпосереднього забезпечення практичної роботи товариства;

б) в разі можливих зайвин ресурсів на місцях проти місцевих потреб — їх треба передати „снабу“ СРСР для розподілу по всій системі.

6. Вважаючи роботу масового розповсюдження протигазів серед членів Тсоавіохему за одне з чергових завдань, що має безпосереднє оборонне значення — запропонувати Снабтсоавіохему СРСР і місцевим „снабам“ опрацювати систему конкретних заходів до масового розповсюдження протигазів, зваживши тут позитивний досвід Ленснабтсоавіохему, Західної області й України в масовому розповсюдженні протигазів серед індивідуального покупця.

Нарада вважає, що запроєктованих Снабтсоавіохемом СРСР на 1932 рік 2,000,000 протигазів замало, щоб забезпечити розгортання роботи з ліквідації протиповітряної неписьменності — й доручає „снабу“ центру вжити заходів до збільшення заготівлі протигазів 1932 року.

Одночасно нарада вважає за потрібне зняти клопотання від імени ЦР Тсоавіохему перед урядом про дозвіл випустити протигазову позику.

7. Нарада відзначає абсолютно негативні наслідки передачі „ОГІЗ’у справи розповсюдження тсоавіохемівської літератури і вважає за потрібне просити президію ЦР поставити питання про передачу Снабтсоавіохему СРСР і його системі розповсюдження тсоавіохемівської й, потрібної в практичній роботі Тсоавіохему, військової літератури, а також про передачу видання плякатів „Военгизу“.

8. Відзначаючи недостатню гнучкість у маневруванні товаровими запасами, як з боку Снабтсоавіохему СРСР, так і місцевих „снaбів“, — нарада вважає, що на місцях значною мірою це явище обумовлює несвоєчасна сигналізація споживачеві від Снабтсоавіохему СРСР про зміни плану завою їм майна, що спричиняється в наслідок зміни термінів приставки його приставниками. А тому Снабтсоавіохему СРСР запровадити, як систему, сповіщення заздалегідь місцям про всі зміни у термінах відвантаження товарів.

Нарада доручає Снабтсоавіохему СРСР надалі найрішучіше домагатися рівномірного відвантаження товарів, враховуючи сезонність і комплектність та навчальні плани роботи.

Зважаючи в деяких випадках на неминучість розриву в комплектних відвантаженнях продукції, — нарада пропонує Снабтсоавіохему СРСР окремо сповіщати місцям про відвантаження некомплектного майна, а місцевим „снaбам“ виявляти більшу фінансову й оперативну маневровість, аби забезпечити оплату некомплектного майна й реалізацію його в одержаному вигляді лінією колективного споживача.

9. Відзначаючи замалі наслідки в поліпшенні якості продукції, а особливо щодо головних видів (гвинтівки, набої, дегазаційні прилади тощо), — нарада пропонує Снабтсоавіохему СРСР через відповідні органи вжити найрішучіших заходів, щоб поліпшити якість основного майна.

10. Способи торгівлі треба негайно перебудувати відповідно до директив Жовтневого пленуму ЦК ВКП(б).

Нарада, відзначаючи наявність у деяких випадках грубого порушення місцями політики цін і різноманітність у побудові цілоутворення, вважає за потрібне встановити таку шкалу максимальних надвишок на ціни приставників місцевих „снабів“:

а) надвишки на всі види товарів (зброю, вогнеприпаси, протигази, захисний одяг, технічне майно, майно зв'язку, таборове майно тощо), при транзитному завозі не повинні бути більше 3%;

б) на весь товар, що відсилає „снаб“ СРСР і приставники на адреси базових філій обласних, крайових і республіканських „снабів“, вони не роблять жодних надвишок, бо за таких випадків надвишки роблять базові філії—згідно з цінником свого центру;

в) всяке перебільшення встановлених норм надвишок нарада розглядає, як зламання основних директив партії й уряду, а винних у цьому мусять притягати до права;

г) при продажу основних видів товарів споживачам із складу, надвишки на фактичну вартість (справжню собівартість) не може бути більша 10% і 15% у роздрібному продажі;

г) на всі загальноспоживчі товари запроваджується ціни, що є на місцевому ринку, відповідно до вказівок регулівних організацій (снабвідділу); щождо стрілецьких приладів і наочних підручників, то надвишка на них при продажу з крамниць не може бути більша 30%;

д) регулювання політики цін низових ланок (районів) покладається на відповідні республіканські, крайові й обласні „снаби“.

11. У зв'язку з завданням, поставленим II пленумом ЦР про успішне розгортання тсоавіохемівської роботи на великих підприємствах, новобудовах і в соціалістичному секторі села (радгоспи, колгоспи й МТС), а також і в національних районах, — нарада вважає за першочергове завдання постачальних органів т-ва матеріальне забезпечення практичної роботи Тсоавіохему на зазначених ділянках соціалістичного будівництва промисловості й сільського господарства.

Нарада вважає доцільним опрацювання спеціальних табелів і номенклатури майна та наочних підручників, потрібних, щоб забезпечити практичну роботу на цих ділянках.

12. Нарада визнає, що:

а) директиву партії та уряду про запровадження й зміцнення госпрозрахунку, про врегулювання власних обігових коштів у системі Снабтсоавіохему СРСР — ще цілком не здійснено й роботу „снабів“, з погляду виконання зазначеної директиви, також ще не перебудовано;

б) нарада також відзначає інертне ставлення більшості місцевих рад і ревкомісій Тсоавіохему до запровадження в життя закону від 23 липня 1931 року.

13. Визнаючи, що практичне здійснення директив партії та уряду щодо зміцнення госпрозрахунку є важливе й першочергове завдання для всієї системи постачальних органів товариства, — нарада вважає за потрібне запровадити в життя такі заходи:

а) місцевим „снабам“ встановити потрібні обігові кошти, виходячи з плянів робіт ради і „снабу“, враховуючи поширення місцевих заготівель, переведення на госпрозрахунок виробничих підприємств і виділення їм додаткових обігових коштів із самостійним балансом, прискорення товарообігу і т. п. — для подання, після розгляду президіями, на остаточне затвердження Снабтсоавіохему СРСР;

б) треба провести ударним порядком у всій системі постачальних органів Тсоавіохему мобілізацію внутрішніх ресурсів, реалізуювши директиву ЦР Тсоавіохему про збільшення обігових коштів „снабів“ коштом бюджету рад Тсоавіохему та інших джерел. Залишити в коштах „снабу“ (з прибутків, що належать Тсоавіохемам для поповнення обігових коштів місцевих „снабів“;

в) запропонувати місцевим „снабам“ не пізніше 1 лютого 1932 року цілком зліквідувати дебіторську заборгованість, застосовуючи до впертих неплатників

суворі методи стягнення (показові суди, припинення відпуску товарів, опублікування в пресі тощо);

г) максимально скоротити терміни перебування товарів на складах, вживши заходів до прискорення товарообігу.

Снабтсоавіохему СРСР не пізніше 15-I-32 року встановити крайні норми товарних остат на складах республіканських, крайових і обласних „снабів“.

г) Броніювання товарів припускати тільки у виключних випадках, з попередньою цілковитою оплатою броніюваного товару коштом засобів відповідних секторів місцевого товариства.

Неоплачені радами Тсоавіохему товари не вважати за заброніювані і їх треба реалізувати за прямим призначенням.

д) Максимально розвинути практику притягнення коштів у системі Тсоавіохему у вигляді авансів під продаване пляновим порядком майно, використовуючи, головню, кошти низової ланки тсоавіохемівських організацій (районів, осередків).

Доручити Снабтсоавіохему СРСР порядок авансування в системі Тсоавіохему під продавані товари, погодити з Держбанком і дати місцям відповідні вказівки.

14. Рекомендувати місцевим „снaбaм“, щоб прискорити розрахунки, практикувати систему одержання акредитивів від покупців під продавану продукцію.

15. Відзначаючи позитивні наслідки досвіду централізованого кредитування республіканських, крайових і обласних „снабів“, нарада вважає за потрібне зберегти централізоване кредитування й надалі.

16. У зв'язку зі зростанням роботи постачальних органів і потреб системи Снабтсоавіохему щодо поширення капітального будівництва в складському господарстві, виробничих підприємств, боєсховищ тощо, доручити Снабтсоавіохему СРСР до 1-I-32 року опрацювати питання про утворення фонду капітального будівництва коштом прибутків „снабів“, додавши відповідне положення до статуту „снабів“.

Визнати за потрібне запровадити це положення в життя з 1931 року, відповідно розподіливши прибуток цього року.

17. Вважаючи, що реальне здійснення госпрозрахунку без своєчасної бухгалтерської звітності неможливе, — нарада зобов'язує всі посторгани, під персональну відповідальність керівників „снабів“ і їх головних бухгалтерів:

а) привести стан бухгалтерії „в ажур“;

б) з 1-I-32 року подавати „снабові“ СРСР, за його формою і в зазначені від нього терміни, зведені квартальні баланси з додатками, зазначеними Снабтсоавіо-хемом СРСР;

в) вжити всіх заходів до того, щоб річний баланс за 1931 рік із звітом і з додатками, зазначеними Снабтсоавіо-хемом СРСР, було надіслано не пізніше 1 березня 1932 року.

18. Снабтсоавіо-хему СРСР:

а) до 1-I-32 року дати місцям уніфіковану номенклатуру головної книги;

б) під своїм загальним керівництвом протягом 1932 року перевести пляновим порядком облік по всіх крайових, обласних і республіканських „снабах“ на систему „копіроблік“, взявши на себе централізоване постачання місцям бланків;

в) проведення живого рахівного інструктажу місцевих „снабів“ організувати таким способом, щоб відвідування кожного „снабу“ відбувалося не менш двох разів на рік, попередньо сповіщаючи місцям, роблячи, коли можна, ці виїзди так, щоб вони припали на час переводу обліку в даному „снабі“ на систему „копіроблік“.

Про авіаційне постачання

Справі авіопостачання і правильній організації його треба приділити особливу увагу від посторганив Тсо-авіо-хему.

1. Нарада вважає, що з метою правильної організації,

авіаційне постачання треба суворо розмежити — на централізоване й місцеве.

Постачати літальним і планерним школам Тсоавіохему основне майно та матеріали з централізованого фонду, Снабтсоавіохем мусить відсилати зазначене майно безпосередньо школам.

Розрахунки Снабтсоавіохем СРСР провадить безпосередньо тільки з тими школами, що їх переведено на госпрозрахунок з самостійним розрахунковим рахунком у Держбанкові.

Аж до відкриття самостійних розрахункових рахунків школам у Держбанку розрахунки за відсиlane їм Снабтсоавіохемом СРСР майно провадять місцеві товариства Тсоавіохему через свої місцеві „снаби“, своєчасно переказуючи їм належні суми за відіслане школам майно.

Матеріалами децентралізованих фондів літальні і планерні школи забезпечують місцеві „снаби“.

б) Всіма іншими матеріалами й авіомайном, потрібними для планової роботи місцевим організаціям Тсоавіохему, крім літальних і планерних шкіл, мусять забезпечити місцеві „снаби“, через облік потрібних матеріалів і своєчасне подання заявок на його до Снабтсоавіохему СРСР і через місцеві заготівлі.

2. Нарада вважає за потрібне — встановити крайній термін переходу літальних шкіл Тсоавіохему на госпрозрахунок з самостійними розрахунковими рахунками в Держбанкові — 1 січня 1932 року.

ПОСТАНОВА

президії ЦР Тсоавіохему до підсумків і Всесоюзної жіночої наради Тсоавіохему

(25 — 28 листопада 1931 р.)

Перша всесоюзна жіноча нарада Тсоавіохему має величезне значення в перебудові роботи Тсоавіохему серед трудящих жінок відповідно до нових умов і вимог обстанови.

Президія ЦР Тсоавіохему СРСР затверджує постанови I Всесоюзної жіночої наради Тсоавіохему і пропонує секретаріатові в період з 1 січня по 8 березня 1932 року забезпечити проведення широкої кампанії, щоб опрацювати й реалізувати ці постанови. Для цього треба:

1. Видати серію масових брошур з питань роботи Тсоавіохему серед трудящих жінок.

2. Присвятити один з чергових номерів журналу „Осоавиахим“, спеціально висвітленню постанов I Всесоюзної жіночої наради Тсоавіохему, одночасно забезпечивши вміщення відповідних керівних статей у газетах „Красная звезда“, „На страже“, а також у загальній періодичній пресі для жінок.

3. Негайно дати місцям директиву про опрацювання постанов I Всесоюзної жіночої наради, додавши спеціальне методрозроблення для доповідачів.

4. Найближчого часу опрацювати й розіслати місцям програму спецкурсів готування жінкадрів, що провадять лінією профспілок, ВНО тощо.

5. Терміново закінчити опрацьовувати й розіслати на місця програми вогнізованих жіночих курсів зв'язку, адмгоспробітниць РСЧА тощо.

6. Порядком перевірки виконання постанов I Всесоюзної жіночої наради в період січень — березень вислухати на президії ЦР доповіді низки основних обласних (республіканських, крайових) рад про перебудову роботи Тсоавіохему серед жінок на ґрунті постанов I Всесоюзної жіночої наради.

Підсумки I Всесоюзної жіночої наради Тсоавіохему

(25 — 28 листопада 1931 р.)

На 1 Всесоюзній жіночій нараді Тсоавіохему брали участь усього 116 делегаток, з них з місць — 99 осіб. Було представлено 19 республіканських, крайових і обласних організацій. Не було делегатів від ДСО і Північного краю.

Склад делегаток: за партійністю — членів ВКП(б) — 61 і кандидатів — 15, членів ВЛКСМ — 14, непартійних — 9; за соцстаном — робітниць 51, колгоспниць — 4, радгоспниць — 1, службовців — 32, селянок - одноосібниць — 11; націоналок — 41; за віком — до 20 років 3, від 20 до 25 — 30, від 25 до 30 — 28, від 30 до 35 — 11, від 35 до 40 — 18, від 40 до 45 — 5, за освітою — з нижчою осв. — 68, з середньою — 29, учнів — 2, звільнених робітниць — 54, незвільнених — 45, учасниць громадянської війни 14.

Порядок наради:

1. Чергові завдання роботи Тсоавіохему серед трудящих жінок — тов. Семашко.
2. Військові жіночі організації в буржуазних країнах — тов. Булле.
3. Військова робота серед трудящих жінок — тов. Пожарський.
4. Робота серед трудящих жінок щодо ППО — тов. Хаміліс.
5. Робота серед трудящих жінок нацреспублік і областей — тов. Хмелевський.

Нарада досить повно висвітлила стан роботи Тсоавіохему серед трудящих жінок, уважно проаналізувала набутий досвід, опрацювала чергові завдання і програму конкретних дій цієї роботи надалі — відповідно до нових умов і вимог обстанови.

Нарада пройшла активно: майже всі делегати виступали по 2 рази. Проекти резолюцій з питань порядку наради, перед остаточним затвердженням їх на пленумі наради, попередньо опрацьовувалося в групах.

Всесоюзній жіннараді передували по більшості організацій обласні й районіві жіннаради Тсоавіохему.

Стан роботи Тсоавіохему серед жінок

За період 2¹/₂ років п'ятирічки Тсоавіохему склад жінок у лавах товариства виріс з 700 тис. 1928 р. до

2,300 тис. на 1-VII 1931 р. Охоплення жінок практичною роботою т-ва піднялося з 100,000 1928 р. до 400,000 — 1931 року.

Військову роботу серед жінок характеризують такі дані: за 1930-31 р. стрілецькою роботою охоплено 31,269 жінок, з них як інструкторський склад працює 186 чол., брали участь у всесоюзних і обласних стрілецьких змаганнях 200 жінок і військово-кінною роботою охоплено вже тепер понад 2.000 жінок; робітниці й комсомолки тут орієнтовно складають 50 — 60%.

За останні 2½ роки в організаціях Тсоавіохему підготовлено спеціалісток більш 9,000, адм.-госп. робітниць РСЧА щось 6.000.

Першого року п'ятирічки Тсоавіохему командами самозахисту ППО було охоплено 10.000 жінок, а 1931 р. понад 70.000.

Досвід утворення жінок і їх таборів, а також участь військово-навчених жінок—тсоавіохемок на маневрах РСЧА набув чималого поширення.

Останнього часу, з розвитком цівільної повітряної фльоти, тсоавіохемівська практика щодалі більше збагачується прикладами успішної роботи жінок в авіації.

Чималих досягнень т-во домоглося в справі повднання безпосередньо військово-практичної роботи серед жінок з активною участю їх у соціалістичному будівництві (ударні жіночі бригади) ім. Тсоавіохему, активна участь жінок-тсоавіохемок у засівкампаніях, хлібозаготівлях тощо).

Проте, усіх цих досягнень замало, щоб визнати стан роботи серед жінок задовільним за умов даного моменту, характерного надто збільшеними вимогами.

Роботу серед трудящих жінок у багатьох організаціях ще не піднесено на належну політичну височінь. Масову роботу серед жінок провадиться надто кволо, жіночий актив замалий, контрольні числа п'ятирічки щодо роботи серед жінок не виконано, надто кволе розгортання роботи в колгоспах і серед націоналок, по деяких місцях скасували посаду спеціального звіль-

ного робітника для роботи серед жінок, у керівних органах т-ва жінок замало і т. інш.

Головніші причини цього такі:

Цілковита недостатність уваги роботі серед жінок від керівних органів т-ва, а від деяких організацій цілковита недооцінка цієї роботи, що межує з опортунізмом.

Невміння конкретно диференціювати методи й форми роботи серед жінок різних категорій, відповідно до різноманітності їхніх економічних і побутових умов, ступені культурності й політичної активності.

Брак по більшості організацій систематичної роботи, щоб виявити, використати й закріпити на тсоавіохівській роботі наявні кадри для роботи серед жінок і недостатня увага до їх вирошування, готування й висування.

Кволе розгортання масової військово-політичної роботи серед трудящих жінок.

Брак перевірки виконання, кволе застосування соц-змагання й ударництва.

Організаційні питання

II Всесоюзний з'їзд Тсоавіохему, вирішивши ліквідувати жіночі секції по всіх організаціях Тсоавіохему, за винятком національних республік і областей — поклав роботу з готування трудящих жінок до оборони країни на всі функціональні секції товариства, зобов'язавши їх і керівні органи Тсоавіохему приділити цій роботі особливу увагу, вважаючи її за невід'ємну організаційну частину всієї їхньої діяльності.

Проте, ліквідувавши жіночі секції, більшість організацій Тсоавіохему не забезпечили подальшою увагою й контролем роботи серед жінок лінією секторів і відділів товариства.

Всесоюзна жіноча нарада Тсоавіохему повністю схвалила рішення липневого пленуму ЦР Тсоавіохему СРСР про утворення на всіх ступнях організації секторів для роботи серед жінок.

По осередках сектори для роботи серед жінок організуються самостійно.

В обласних і районних радах Тсоавіохему жінсектори організуються при агітмасових відділах. Утворення секторів для роботи серед жінок у жодному разі не може визначати того, що з інших відділів і секторів складається відповідальність і обов'язки щодо забезпечення роботи серед жінок.

Навколо секторів для роботи серед жінок треба утворити кадри активісток, притягуючи найперше робітниць і колгоспниць з числа учасниць громадянської війни, що пройшли підготування в таборі, поставивши на чолі їх жінок — членів президій або рад Тсоавіохему.

Щоб здійснити систематичне й планове керівництво роботою з готування трудящих жінок до оборони, — при республіканських, крайових, обласних і найбільших районних радах Тсоавіохему мати звільнених платних керівників секторів для роботи серед жінок.

Зважаючи на величезне значення робітничого шефства над селом, Всесоюзна жіноча нарада визнала за потрібне широко застосовувати шефство жіночих виробничих осередків Тсоавіохему над селянськими, спеціально щодо розгорнення роботи серед жінок.

Агітмасова робота

Всесоюзна жіноча нарада Тсоавіохему особливо відзначила потребу широко розгорнути агітмасову й виховавчу роботу серед жінок, основні завдання і зміст якої полягає у: мобілізації уваги й активності жінок навколо питань різкого збільшення загрози військового нападу імперіялістів на СРСР, завдання оборони країни, роля й робота Тсоавіохему, завдання трудящих жінок у готуванні країни до оборони.

За одне з найважливіших завдань цієї роботи є інтернаціональне виховання.

Агітмасову й виховну роботу треба провадити, найперше, через мережу наших практичних організацій

(навчальні пункти, школи, команди, курси тощо); в їхніх планах для цього треба встановити певний час.

Порядок з охопленням трудящих жінок загальною системою масової роботи товариства, — широко застосовувати співдоповіді, бесіди, збори робітниць, колгоспниць і жінок робітників у червоних кутках, клубах, будинках оборони тощо.

Практикувати організацію військових жіночих днів, пристосованих до річниці Червоної армії, до дня 8 березня і т. інш. Особливі завдання припадають у цій галузі на нашу тсоавіожемівську пресу; вона мусить як найскорше взяти під особливий догляд роботу серед жінок.

Треба утворити при кожній райраді групи громадських інформаторів і тсоавіожемівських кореспондентів — жінок.

Всесоюзна нарада відзначила брак тсоавіожемівської літератури з питань роботи серед жінок і визнала за потрібне домогтися видання 1932 р. цілої серії таких книжок, особливо нацлітератури через місцеві нац. видавництва, залучити жінактив до авторства, утворюючи бригади, щоб виявити і списати кращі зразки низової літератури.

У наслідок масової роботи серед жінок — домогтися збільшення кількісного складу жінок в організації, насамперед коштом робітниць і колгоспниць до 35% на 1 січня 1933 року.

Військове готування жінок

Військове готування жінок треба провадити, широко залучаючи їх (робітниць, комсомолок і комуністок) до практичних організацій, що мають своїм завданням:

- а) обізнання з військовою технікою;
- б) готування військово-навчених кадрів спеціальностей: піхота, артилерія, кавалерія, панцерно-танкова справа;
- в) готування кадрів для низки спеціальних і допоміжних служб у Червоній армії (курси зв'язисток, адм.

госп. робітниць, водіїв автотранспортних машин, топографів, розвідачів і т. інш.).

Щодо готування політосвітробітників РСЧА, то тут треба переважно йти лінією реалізації програми політосвіткурсів, що мають ВНО, політосвіта й інші організації.

Зважаючи на наявність мережі навчальних пунктів, що досить тільки для охоплення тих, що проходять військове навчання допризготування, проведення військового готування жінок на навчальних пунктах 1932 року можливо із спеціальностей — зв'язку, адм-госпробітників РСЧА, водіїв автотранспортних машин, топографів, розвідачів, щодо спеціальностей — піхота, артилерія, кавалерія, панц.-танкових, то жінок сюди припускається тільки як виняток з числа найактивніших, що мають велике бажання і цілком здорових.

Організацію спеціальних жіночих таборів Всесоюзна жіноча нарада вважає за недоцільну, припускаючи виняток лише для окремих нацрайонів.

Щодо виділення спеціальних жіночих таборових черг, то їх проводити тільки виключно з метою підібрати контингенти учнів з однаковими установками навчальних програм.

До походів і маневрів треба залучати виключно тих жінок, що мають спеціальну підготовку і головне для допоміжної служби (зв'язисти, розвідники і т. п.)

Щоб заглибити плановість і чіткість у систему військової роботи серед жінок, — Всесоюзна жіноча нарада висловилася, за потребу опрацювання диференційованих відсоткових норм у всіх видах військового навчання жінок з охопленням найменше 20 — 25% до загального складу жінок в організації.

Чималу увагу треба приділити готуванню військових інструкторів із жінок, що успішно закінчили теоріохемієську військову підготовку, особливо це стосується організацій Тсозвіоному нацреспублік і областей, зокрема, припускаючи через курси інструкторів колишніх червоних партизан.

Всесоюзна жіноча нарада вважає, що головний контингент, що його треба охопити робітничою ППО,— є трудящі жінки і визнала за потрібне протягом 1932 р. домогтися: цілковитої в загрозливій смузі й масової в решті районів, ліквідації неписьменности з протиповітряної й хемічної оборони серед трудящих жінок; наявності жінок у командах і частинах ППО, як рядового складу до 80%, молодших командирів — 70%, начальників команд — 60%, керівників секторів і відділів ППО, Тсоавіохему — 30%.

Всесоюзна жіноча нарада висловилася за потребу ширшого розгорнення всіх видів ППО серед жінок колгоспниць, а також роботи ВНОС.

Щоб забезпечити партійно-комсомольський прошиарок у всіх практичних організаціях ППО, — Всесоюзна жіноча нарада визнала за потрібне домогтися 100% охоплення роботою ППО жінок членів ВКП(б) і ВЛКСМ, при чому, останніх треба охоплювати цією роботою порядком виконання вирішень IX з'їзду ВЛКСМ про обов'язкове військове їх готування.

Маючи позитивний досвід прийому жінок до нормальних військових шкіл, Всесоюзна жіноча нарада визнала за необхідне забезпечити надалі ще ширше втягнення трудящих жінок, насамперед робітниць, комунарок і комсомолок до цих шкіл.

У школах цивільної авіації, плянерних школах, в авіомодельних гуртках за жінками має бути закріплено норму не менше 20%.

Завдання участі жінок - тсоавіохемівок у соцбудівництві

Щоб максимально зміцнити обороноспроможність країни, Всесоюзна жіноча нарада визнала за потрібне забезпечити ще більшу участь широких мас трудящих жінок—членів товариства в соцбудівництві, домагаючись тут конкретних наслідків: втягнення жінок і робітниць-колгоспниць — членів т - ва до соцзмагання й ударництва, організація жіночих ударних бригад ім. Тсоавіохему тощо.

Одночасно, одним з важливих завдань роботи серед жінок — 6. максимальне втягнення їх, насамперед робітниць-колгоспниць — членів товариства до технічних курсів, організовуваних порядком профтехнічної пропаганди на підприємствах, в радгоспах, колгоспах.

Робота Тсоавіохему серед жінок нацреспублік і областей

Величезні успіхи соціалістичного будівництва в нацреспубліках і областях, швидке зростання кадрів націоналок — робітниць і колгоспниць, піднесення їхнього політичного й культурного рівня та активності у справі соцбудівництва і зміцнення оборони країни — все це створює надто сприятливі передумови для забезпечення якнайскорше рішучого переламу в роботі Тсоавіохему серед трудящих жінок-націоналок.

Провадячи роботу Тсоавіохему серед жінок нацреспублік і областей, підходячи до окремих категорій жінок-націоналок, треба керуватися:

а) роботу Тсоавіохему серед націоналок промислових робітниць і колгоспниць передових у культурно-політичному відношенні нацрайонів, треба, щодо змісту форм і методів, побудовувати так, як її провадить товариство серед робітниць і колгоспниць інших районів СРСР;

б) роботу Тсоавіохему серед націоналок колгоспниць у відсталих у культурно-політичному відношенні нацрайонах треба побудовувати на основі розгорнення серед них агітмасової роботи і втягнення їх у практичні організації т-ва передусім лінією сприяння соціалістичній реконструкції й хемізації сільського господарства, боротьби зі шкідниками с.-г., поступово втягуючи до безпосередньої військово-практичної роботи;

в) роботу Тсоавіохему серед націоналок-біднячок і середнячок-одноосібниць і хатніх господарок, за побутових умов не „закритих“ але ще не залучених до громадської роботи, треба будувати на ґрунті роз'яснювальної роботи про потребу готування трудящих

жінок до оборони; їх слід поступово залучати до роботи стрілецьких гуртків, ГВЗ тощо;

Г) робота серед націоналок ще не розкріпачених, що живуть „закрито“ і замкнуто, — вимагає найобережнішого й умілого підходу, щоб не залякати відсталу жінку-націоналку воєнізацією.

При розгортанні й проведенні роботи Тсоавіохему серед трудящих жінок-націоналок треба мати на увазі насамперед охоплення цією роботою комуністок, комсомолок, робітниць і колгоспниць.

Основним і підпорним пунктом у всій роботі Тсоавіохему серед трудящих жінок-націоналок мусять бути підприємства, радгоспи, МТС, колгоспи.

У районах, де громадську й культурно-освітню роботу серед жінок-націоналок провадиться в жіночих клубах, будинках дехканок, саклях горянок тощо, треба широко використати ці установи для проведення й організації тсоавіохемівської роботи серед націоналок.

Всесоюзна жіноча нарада визнала можливим, як тимчасовий захід — в найвідсталіших нацрайонах, організувати при жіночих клубах, — спеціальні жіночі осередки Тсоавіохему.

Робота з активом

Щоб практично підготувати жіночий тсоавіохемівський актив, Всесоюзна жіннарада визнала за потрібне ще ширше притягнення жінок на курси ТСО, а також організацію спецкурсів жінактиву, зокрема практикуючи пересувні курси.

Одночасно треба домогтися, щоб тсоавіохемівський актив готувався через систему готування жінкадрів лінією профспілок, ВНО, політосвіти, жінделегатських зборів, включаючи до їх програми потрібну кількість годин для тсоавіохемівської роботи.

Всесоюзна жіноча нарада визнала за потрібне підсилити готування й перепідготування жіночих кадрів по всіх галузях практичної роботи т. ва, рішучіше взяти курс на висунення з жінок кращих активісток на керівну роботу в товариство.

Всесоюзна жіноча нарада особливо підкреслює завдання перебудови керівництва і роботи по-новому на засадах чіткої політичної лінії, рішучої боротьби з опортунізмом, широкого притягнення громадськості, широкого застосування соцзмагання, ударництва й практичної конкретної допомоги та керівництва низовими організаціями. Поруч з цим провадити нещадну боротьбу з викривленнями правильної лінії аж до оргвыводів щодо відповідальних керівників організацій.

Заст. ген. секретаря союзу Тсоавіохем СРСР Д. Е. Лепеліс

Зав. відділу агітації та маскамп. ЦР Б. М. Колосніков.

1948 р. ~~Збережено~~